

Tett på brukerne i omsorgskommune nr. 1

KOMMUNEBAROMETERET. - Smått er godt, mener omsorgslederen i Åseral, som etter flere gode plasseringer går helt til topps på Omsorgsbarometeret.

Enhetsleder Britt Enny Haugland i Åseral oppmuntrer ufaglærte til å ta fagbrev og sykepleiere til å videreutdanne seg. 93 prosent av de ansatte i kommunens omsorgstjeneste har fagutdanning. Det er langt over snittet.

Sørlandskommunen med drøyt 900 innbyggere har landets beste omsorgstjenester, ifølge Kommunal Rapports rangering, basert på 19 nøkkeltall. Åseral klatrer helt til topps for første gang, foran Hitra, som vant i 2017, Ørskog, Vinje og Os i Hedmark.

- **Les også:** [Kommunebarometeret 2019 - tabell for pleie og omsorg](#)
- **Les også:** [Oppdal vant igjen: - Resultat av langsiktig styring](#)

- Juhu!!! Det er den første kommentaren vi får fra enhetsleder for pleie, rehabilitering og omsorg Britt Enny Haugland i Åseral.

- Egentlig er det som forventet ut fra det jeg selv opplever, de tilbakemeldingene vi får fra brukere og pårørende og fraværet av klagesaker. Vi hadde ingen klagesaker i fjor, legger hun raskt til.

- *Hvordan vil du beskrive omsorgstjenesten i Åseral?*

- Smått er godt. Vi er veldig tett på og kjenner brukerne godt. Brukere, pårørende, naboer og andre er flinke til å melde inn behov, slik at vi kan komme raskt inn med tiltak. At vi vet litt om hva som vaker av behov, gjør at vi kan planlegge tjenestene ut fra dette. Vi har et godt samarbeid med legen og et godt tverrfaglig samarbeid. Det er en kjempefordel, sier Haugland.

Ingen døgnflue

Tilfeldige utslag kan gjøre store utslag i så små kommuner. Men Åseral er ingen døgnflue på Omsorgsbarometerets topp. Kommunen var blant de 20 beste på omsorg også de to foregående årene, og har - med unntak for 2015 og 2016 - ligget blant de 50 beste i denne sektoren i alle år siden det første Kommunebarometeret ble laget i 2010.

- **Les også:** [Her er alle tabellene i Kommunebarometeret 2019](#)
- Les også: [Tolga-ordfører: - Denne oppturen smakte ekstra godt i år](#)

Den lille kommunen i Vest-Agder utmerker seg også i andre sektorer, og er i år nummer 2 på barnevern og nummer 5 på økonomi. Samtidig er Åseral i feil ende av skalaen på miljø, vann og avløp, og kostnadsnivå.

Samlet hadde Åseral kommet på en fjerdeplass på hovedtabellen, hvis vi ikke hadde tatt hensyn til kraftkommunens høye inntektsnivå. Justert for dette må kommunen ta til takke med en plass som nummer 104 av 422 kommuner.

Oppmuntrer til videreutdanning

Innen pleie og omsorg utmerker Åseral seg blant annet med svært høy andel fagutdannede. 93 prosent av de ansatte i omsorgstjenestene i kommunen har fagutdanning. Snittet for alle kommuner er 75 prosent.

Ifølge Haugland er dette resultatet av en bevisst satsing.

- De som ikke har fagutdanning får tilbud om å ta det med gode betingelser. Vi tilrettelegger turnuser og gir støtte til bøker. Vi tilpasser også lærlingeforløpene for lærlinger som trenger litt ekstra tid, og oppmuntrer sykepleierne veldig til å ta videreutdanning. At vi har en desentralisert sykepleierutdanning i distriktet har stor betydning for oss. Det betyr at ansatte kan fortsette å ta vakter hos oss, samtidig som de tar sykepleierutdanning.

Garanterer sommerjobb

Åseral garanterer sommerjobb til alle ungdommer etter 10. trinn på ungdomsskolen og 1. trinn på videregående. Dette har vært viktig for å rekruttere nye ansatte, ifølge Haugland.

- Mange unge velger utdanning til helsefagarbeider eller sykepleier etter å ha fått en smak på hvordan det er å jobbe i omsorgstjenesten. Vi rekrutterer nesten bare lokale folk som sommervikarer, enten fra ungdomsgarantien, praksisplasser og sykepleierutdanningen. Vi bruker ikke vikarbyråer.

- **Les også:** [Takker politikerne for førsteplass i omsorg](#)
- **Les også:** [Tidlig innsats gir susen i omsorg](#)

Alle sykehjemsplasser i Åseral er på enerom med eget bad, og er tilrettelagt for personer med demens. Legedekningen på sykehjemmet er god, og alle som bor her har omfattende bistandsbehov. Også det siste teller positivt på Omsorgsbarometeret, som premierer kommuner som tilrettelegger for at folk kan bo lengst mulig hjemme, slik de fleste ønsker.

- Justerer vedtak fortløpende

Det forutsetter at de får tilstrekkelig med hjemmesykepleie og andre tjenester, som matombringing, trygghetsalarm og dagtilbud. I Åseral får mange mat brakt på døra. Men kommunen har fortsatt ikke noe dagtilbud for personer med demens, ifølge tallene Kommunal Rapport har innhentet til barometeret fra Helsedirektoratet. Men de stemmer ikke, ifølge Haugland, som forteller at de har et dagtilbud for denne gruppen to ganger i uka.

At kommunen, ifølge Kostra-tallene, gir få timer hjemmesykepleie per uke, forklarer hun med tilfeldige variasjoner.

- Vi gir så mye hjemmesykepleie som brukerne har behov for. I fjor hadde vi ingen hjemmeboende med veldig stort hjelpebehov. I en så liten kommune kan behovet svinge mye fra år til år. Vi er veldig flinke til å evaluere behovet underveis, og kan både øke og redusere vedtakene om tjenester raskt. Personalet er veldig fleksibelt. Hvis behovet i hjemmetjenesten øker, kan vi sette inn ekstra ressurser fra sykehjemmet og omvendt, forteller hun.

Lavt sykefravær

Åseral har gjennom mange år hatt god økonomi, takket være store kraftinntekter. Kostnadsnivået er da også svært høyt, også i omsorgstjenestene. Et nytt omsorgsbygg, som nå er under bygging til 120 millioner kroner, skal effektivisere driften.

- Vi har hatt god økonomi, men må tenke annerledes i driften. Men vi skal fortsatt ha god grunnbemanning. Vi har et sykefravær på 4,7 prosent, som er svært lavt i denne sektoren. Det er nok en viss sammenheng mellom grunnbemanningen og sykefraværet, selv om vi også er tett på med oppfølging av sykmeldte.

Åseral tok i fjor i mot alle sykehuspasienter første døgn etter at de ble meldt utskrivningsklare. Også når det gjelder bistand til funksjonshemmete, slik at de kan delta i jobb og fritidsaktiviteter, skårer kommunen svært høyt. I forhold til folketallet har kommunen også flere med omsorgslønn, støttekontakt eller brukerstyrt personlig assistanse enn snittet.